

શ્રી ગણેશાયનમઃ

હોથલ પદમણી

નાટકનાં ગાયનો.

રચાવી છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર.

વીહલદાસ હેમજીભાઈ ભાવનગરવાળા,

શ્રી વિજય નાટક સમાજના માલિક.

કે. જાંદરોડ પારસી થીએટર. મું. કરાંચી.

પ્રથમ સ્વામિત્વના સર્વ હક પ્રસિદ્ધ કરનાર સ્વાધીન છે.

શ્રી માર્નેડ મુદ્રાલય પ્રેસમાં પ્રેસ. બીઆઆઈ છાનલાલે

છાપ્યા. કે. રતનગોળામાં મરચીપોળ-અમદાવાદ.

આવૃત્તી ૫ મી.

પ્રત ૧૦૦૦

સવત ૧૯૭૪

સને ૧૯૧૮

કીંમત ૦-૨-૦

ગુજરાત વિધાપીઠ

૭૬૫

કમદાવાદ

સ્વામહાર મુંબઈ સરકારની

કોપીસાહેબ સરકારેટરીમાં વિદ્વાન સરકારી ડોક્ટરે અમારો બનાવેલી બાદશાહી યાકુતી અનંગ વિલાસની ગોળીઓ એનાલાઈઝ કરીને તેમાં કોઈપણ જાતની નુકશાનકારક ચીજ નથી એવું સરટીફિકેટ આપેલ છે. અને એ હિંમદા રજવાડી દ્વારા અકસીર હોવાથીજ વિલાયતમાં પાસ થયેલા મોટા ડોક્ટરો, રાજા મહારાજાઓ, નવાબો તથા દેશી અને ઇંગ્લેન્ડ ગૃહસ્થો અને મોટા સરકારી અમલદારોમાં પણ ખુબ વખણાય છે.

બાદશાહી યાકુતી.

અનંગ વિલાસ.

જમે તે કારણથી ગુમાવેલી તાકાત પાછી લાવે છે. પુરુષાતન કાયમ રાખે છે. આ રાજવંશી યાકુતી વીર્યવીકરના તમામ વ્યાધી મટાડે છે. અને વીર્ય ઘટ્ટ બનાવી ખરૂં પુરુષાતન આપે છે. ખરી મરદાપ આપનાર અને નબલ માણસને પણ જીવાતની માફક બે-રાવર બનાવનાર. આ દવાનો લાભ લેવા અમારી ખાસ બજામણ છે. આ દવા વાપરવામાં કોઈપણ જાતની પરેશની જરૂર નથી ૪૦ ગોળીની ડબ્બી એકના રૂપિયા ૧૦)

બાદશાહી યુનાની લેપ.

હિંમદા દવાઓમાંથી આ લેપ બનાવેલ છે; અને તે નસોને પુરતી તાકાત આપે છે. ખરૂં પુરુષાતન લાવવા માટે આ લેપ કતેહ-મંદ ઇલાજ છે. આંહિંસ એકની ડબ્બીના રૂપિયા આઠ તમામ દવા-ઓનું પોસ્ટ ખર્ચ જુદું.

ડોક્ટર કાલીદાસ મોતીરામ—રાજકોટ-કાઠીયાવાડ.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૭૭૬૧ વર્ગિક

પુસ્તકનું નામ રોધાલ ૫૬૪૫૧

વિષય ૬-૨-૪

શ્રી સતી ભક્ત

હોયલ પદમણી નાટકનો ટુંકસાર.

પ્રારંભમાં મંગળાચરણ

- પ્ર. ૧ લો—ઇંદ્ર લોકમાં (સુનયના દેવાંગના) હોયલ-પદમણીનાં જ્ઞાન કથન, ઇંદ્રરાજનાં આશીષ વચન, મનુષ્ય લોકમાં વાસ કરી મોક્ષાધિકારી થવા માટે સતી ભક્ત હોયલ દેવીને ઇંદ્ર લોકથી વિદાયગીરી, દેવાંગનાઓની પ્રેમ ભક્તિ.
- પ્ર. ૨ જો—સરસ્વતી કીનારે શીવાલયમાં સેવા કરનાં સાંગલસિંહ તથા સત્યવતીને પુત્ર રત્ન હોયલ દેવીની પ્રાપ્તિ, આકાશ વાટેથી દેવી હોયલનું મનુષ્ય લોકમાં આગમન, હાકમસિંહની હુંશીયારી, દેવી હોયલનો ચમત્કાર.
- પ્ર. ૩ જો—કચ્છમાં કેરાકોટની કામાંધ પટરાણી હાંસીની ઓઢા પ્રત્યે પ્રેમ માગણી, નીતી બહાદુર ઓઢા તરફથી તરફથી તીરસ્કાર ઓઢાજનાં લગ્નની તૈયારી.
- પ્ર. ૪ થો—કંચકોટમાં ઇચ્છાકુંવરની સખી ટળીનો પ્રપંચ, લગ્નની ખુશાલી.
- પ્ર. ૫ મો—કંચકોટમાં ઓઢાજ સાથે ઇચ્છાકુંવરનાં લગ્ન, ટાચકા સાથે ટળીનાં લગ્ન, આનંદોત્સવ.
- પ્ર. ૬ ઠો—જંગલમાં શીકારે નીકળેલ હાકમસિંહને દેવી હોયલ તરફથી મળતો જીવ-દયાનો ઉપદેશ, હોયલનું તરફ નમ્ર જતું બાદ બાંભણીયાં બાદશાહના કુર સરદાર કલ્હણાનના પંજમાંથી હીરા કુંવરનો છુટકરો, હાકમસિંહની બહાદુરી, હાકમ હીરાનું પ્રેમભાવન.
- પ્ર. ૭ મો—કેરાકોટમાં હાસી રાણીના રાજ મહેલમાં વરધોડીયાનું પગે લાગવા આવવું, પ્રપંચી દાસી ટળીના પ્રપંચથી ભોળવાઈ ઇચ્છાકુંવરનું ઓઢાને રૂપ બદલાવવાના જ્ઞેમમાં નાખી ચાલ્યાં જતું, કામાંધ રાણી હાંસીની બીજવાર પ્રેમ માગણી, નીતી બહાદુર ઓઢાજ તરફથી ફરી મળતો તીરસ્કાર, કામાંધ રાણીનાં કાવતરાં, જામહોથીજનું ભોળપકું, ઓઢાને મળતો ૧૨ વર્ષનો દેશવટો.

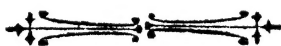
પ્ર. ૮ મો—નમ હોથીજના હજુરી ટાયકા તથા ભોજ ભાટની કાબરના કબાલા વિષે થતી તકરાર.

પ્ર. ૯ મો—ઓઢાજના મહેલમાં ઈચ્છાકુંવરના વેશમાં પ્રપંચી ટખીના પાપનો પ્રકાશ, ટાયકા ટખીની તકરાર, ઓઢાની ઉદારતા, અંતે નાતનું નાતમાં.

પ્ર. ૧૦ મો—રાજ બાગમાં પ્રપંચી ટખીના કહેવાથી વૃત ધારી રહેલા ઈચ્છાકુંવરને ઓઢાજનો મેળાપ, ત્યાં હાંસી રાણીની દાસી મારફત પુનઃ પ્રેમ માગણી ઓઢાજ તરફથી અનાદર, ઈચ્છા સાથે ઓઢાજનું દેશ પાર થવું, દાસ વર્ગની પ્રેમ લાગણી.

પ્ર. ૧૧ મો—જંગલમાં હીરાકુંવરની શોધમાં નીકળેલ પાટણપતિ વાળેલાને હીરા તથા હાકમનો મેળાપ, ત્યાં છુપાંગેલ કૂર કલ્હુખાનની દગા ભરી અચાનક ઓઢાજની બહાદુરી, મામા ભાણેજનો મેલાપ.

અંક પહેલો સમાપ્ત.

અંક બીજો.

પ્ર. ૧ લો—ટાયકાને ઘેર પ્રપંચી ટખીના કાલાચાલા, શહેરચર્યા નેત્રવા નીકળેલ હોથીજનું ટખીના રૂપમાં લોભાવું, રાજમહેલમાં રહેવાનો હુકમ, ટાયકાને સેનાપતિની જગ્યા, ભોજ ભાટના કાબરનો પ્રથમ કેબાલો.

પ્ર. ૨ જો—પાટણમાં હાકમ હીરાના લગ્ન પ્રસંગે લરાએલી રાજસભા દેવી હોયલ સાથે હાકમ તથા હીરાની સાંગલપુર જવા તૈયારી ઓઢાજ તથા દેવી હોયલની પ્રેમ દ્રષ્ટિ, ઈચ્છામાંથી હાંસી રાણીનો પ્રપંચ પત્ર આવવાથી ઓઢાજ તથા ઈચ્છાનો વીસના રાણી તરફથી અનાદર વીસળ દેવની ઉદારતા, વીસના રાણીનું રીસ કરી ઈચ્છામાં બહેન હાસી રાણી પાસે ચાલ્યા જવું, ખાંભાળીયા ખાદશાહ સાથે લડાઈ ખખર સાંભળી લડાઈની તૈયારી.

૫. ૩ મો—સાંગલપુર દરબારમાં દેવી હોયલના હાથે હાકમસિંહને યતો રાન્યાભિષેક, દેવલોક થયલા પિતા સાંગલસિંહ પાસે કરેલી પ્રતિજ્ઞા પાળવા હોયલ દેવીનું બાંલણીયા શાહ સાથે યુદ્ધ કરવા જવું, તાજપોષીની ખુશાલીમાં નાચરંગ.
૫. ૪ થો—જંગલમાં ઇચ્છાકુંવરને ગુપ્ત રાખી ઓઢાજીનું મામા વિરાળ-દેવની મદદે જવું, અચાનક એકલમલ (દેવી હોયલ)નો મેળાપ પરસ્પર યતી મિત્રતા એકલમલના રૂપની રાંકા. પ્રેમોદ્ધાર એકલમલ (હોયલ) નો ચમત્કાર.
૫. ૫ મો—ઓઢાજી તથા એકલમલની બહાદુરી, કુર કલ્હણાનનું મૃત્યુ, લગાઈ સમાધાન મહમદખાનની મરકરી ઓઢાજીની ઉદારતા, દેવી હોયલનું નુદા પડવું, ઓઢાની રાંકાનું સમાધાન પદમણીનાં પગલાંની નીરાણી બણી ઓઢાજીનું દેવી હોયલની શોધમાં જવું.
૫. ૬ ઠો—ઓઢાના વિશેષમાં અકળાતી ઇચ્છાને વીરાળદેવનો મેળાપ પા-ટણ જવા આગ્રહ, સતિ ધર્મની દ્રઢતા, વિરાળદેવનું વાસના રાણીને મનાવવા તથા હાંસી રાણીના પ્રપંચની પરીક્ષા કરવા કચ્છમાં જવું, ઇચ્છાકુંવરનું ઓઢાજીની શોધમાં જવું.
૫. ૭ મો—ચક્રાસર તળાવમાં સ્નાન કરતી સુંદર હોયલ પદમણીના ઓઢાજીને દર્શન, જંગલમાં મંજલ, પરસ્પર પ્રેમી લગ્ન પ્રેમની બહીરારી.
૫. ૮ મો—કેરાકોટમાં હાંસીના મહેલમાં મોટી બહેન વાસના રાણીનું મેમાન બની આવવું. પ્રેમાંધ હોથીજી તરફથી હાંસીરાણીનું મેમાન વાસના રાણીનું અપનાન ટળીરાણીનું માન.
૫. ૯ મો—ચોટીલો ડુંગર, હોયલ દેવીનો સુંદર આશ્રમ, બાકું વર જો-સલ જખરાને બુલામાં બુલાવવાનો દમ્પતીનો યતો આનંદ ઇંદ્રલોક જોવાની ઓઢાજીની ઇચ્છા હોયલ દેવીનો ચમત્કાર સ્થળનું બદલાવું, ઓઢાજીની શોધમાં નીકળેલ ઇચ્છાકુંવરનું જોસલ જખરાને જોઈ પોતાના બાણી સાથે

લઈ ચાલ્યા જવું ઈંદ્રલોચના ચોદાછ તથા હોયલદેવીના ધર્મેનાં વખાણે,
પુનઃસ્થળનું અદલાયું, બાળકુંવરો શોધમા બંનેનું જવું.

અંક બીજો સમાપ્ત.

અંક ત્રીજો.

- પ્ર. ૧ લો—જમ હોયીછના નીચ હજુરી ટાયકાની હલકાઈ.
- પ્ર. ૨ જો—જયપુરના કીલ્લા બહાર પ્રજાને પીડા કરતો ભયકર વાઘ,
દેવી હોયલના બહાદુર કુમાર જેસલ જખરાને હાથે વાઘનું મૃત્યુ કદર-
દાન જયરાજ રાજની ઉદારતા, બહાદુરીનો અદલો, જેસલ સાથે ચંદાકુ-
મારી, જખરા સાથે વૃંદાકુમારીના લગ્નની તૈયારી, જેસલ તથા જખરા
કુમ્હર જયરાજ રાજને ત્યાં રાખી સતી ઈચ્છાનું આઢાછની શોધમા જવું.
- પ્ર. ૩ જો—આણગની તલાટીમાં પતિ તથા પુત્રના વિયોગે રીખાતા કલિ-
યુગ અધર્મથી કચવાતા રાત્રી દેવી હોયલને શ્રી હરિના દર્શન, આકાશવા-
ણીથી મળતી વચનસીધી, આઢાછને સતી પ્રતાપે હરિદર્શન અચાનક
ઈચ્છાકુંવરનો મેળાપ સર્વેનું જયપુર જવું.
- પ્ર. ૪ થો—જેસલ, ચંદા તથા જખરા, વૃંદાના લગ્નના આનંદ રીસા-
મણાં, મનામણાં, પ્રેમી જોડાના પ્રેમ વિનોદ, આઢા હોયલને બાળકોનો
મેળાપ, ૧૨ વર્ષનો દેશવટો પુરો થતાં સહકુટુંબ આઢાછનું કચ્છ પ્રયાણ.
- પ્ર. ૫ મો—નીચ હજુરી ટાયકાની બીજી વાર ફળેતી, ભોળભાટના કા-
બરા બેલને બીજો કબાલો, આઢાછના કુટુંબનો ભોળભાટને ત્યાં ઉતારો,
આઢાછનું મોટાભાઈને મળવા જવું. દેવી હોયલને ગમ રહેવા આઢાછનું
વચન પ્રેમી જોડાનું પ્રેમકથન.
- પ્ર. ૬ ઠો—હાંસીરાણીના સ્વપ્નાનો બકવાદ, પાપનો પ્રકાર, જમ હોયી-
છ તથા વાસનારાણીની રીસ, નિદોષ ભાઈને પ્રપંચથી કલકાત બતાવનાર
હાંસીરાણીને જમ હોયીછ તરફથી મળતી કેદ છુપા વેશમાં રાજા વિરાજદેવ
વાસના રાણીની રીસનો ત્યાગ, રાજા રાણીનો ચાનુરાજ.

પ્ર. ૭ મે—નીચ ટપી તથા ટાયકાનાં કાવતરાં, ચતુર વીરાલદેવને હાથે થતો જમ હોથીજનો બચાવ, પાપી જમાદાર તથા ટપીનું મૃત્યુ, ટાયકાને વીંચીત્ર સિદ્ધા, પાપીએને મળતાં પાપનાં ફળ, જમ હોથીનો પસ્તાવો, બહાદુર ઓઢાનું નીર્દોષપણું જાહેરમાં, ઉદાર ઓઢાજી તરફથી હાંસી રાણીને કેદમાંથી છુટકારો. અપકારી પર ઉપકાર, કુમારોને પોતાનું નામ પુછતાં જમ હોથીજ તથા હાંસીનું અપમાન, લલા બાઈ ઉપર હાંસીરાણીનાં પ્રપંચથી બીજવાર નવી રાંકા, જમ હોથીજ ઓઢાજીના રાણી (હોથલ દેવી) નું નામ જાણવાનું કામ દીવાનને સોંપેછું.

પ્ર. ૮ મે—દીવાનને ઘેર દીવાનની સ્ત્રી યુક્તિથી ઓઢાજી મારફત હોથલદેવીનું નામ જાણી જાહેર કરે છે, ચમત્કારી દેવી હોથલના દર્શન કરવાની ગોઠવણ.

પ્ર. ૯ મે—ઓઢાજીના મહેલમાં હોથલદેવીનાં દર્શન માટે સહુ આવેછે, ઓઢાજીએ દીવાનને ઘેર બુદ્ધમાં વચન બંગ કરી હોથલ દેવીને જાહેર કર્યું તેથી હોથલ દેવીને ચતી રીસ, પુત્રવધુ ચ દા તથા વૃદ્ધાની માગણીથી તત્કારા લખ જલ્દી ધામધુમ રચાશે ત્યારે પોંખવા આ રીત અને માગણી તે આપીશ, એમ કહી હોથલ દેવીનું ચાલ્યા જવું, ઓઢાજીને ચતો પશ્ચાતાપ, પ્રેમદાનો પત્ર, પુત્રવધુએનાં ધીરજનાં વચન, ઓઢાને ચતી ખુશાલી, લખ જલ્દી ધામધુમની તૈયારી, પ્રેમી જોડાનાં પ્રેમોદ્ગાર.

પ્ર. ૧૦ મે—કેરાકોટના રાજમુવનમાં જેસલ ચંદા તથા જખરો વૃદ્ધાના લખની ખુશાલી, પુત્રવધુએને પોખવાનું વચન પાળવા માટે દેવી હોથલનું આવવું, શુભ દર્શન, પ્રગટ દર્શન, છંદગી પર્વત સાંચે રહેવાની પુત્ર વધુએની પ્રેમ માગણીનો સ્વીકાર, ઓઢાજી તથા સર્વને ચતો આનંદ, દેવી હોથલનાં સર્વને આશીર્વાદ વચન, ભક્ત ઓઢાજીની માગણીથી અને બીજા સુધર્મનાં ઉત્તમ ફળ, સતી ભક્તિ વિજયની ધ્વની સાથે પ્રયોગનું સમાપ્ત થવું.

અંક ત્રીજો સમાપ્ત.

ૐ

શાંન્તિ ॥

ૐ

શાંન્તિ ॥

હોથલ પદમણી નાટકનાં મુખ્ય પાત્રો.

પુરુષ પાત્રો.

ઈંદ્ર—દેવધાનીનો રાજા.

જામહોથીજી—પ્રસિદ્ધ કચ્છ દેશમાં કેરકોટનો રાજા.

જામઓદાજી—તેનો નાનો ભાઈ.

જેસલ
જખરો } જામ ઓદાજીના કુંવરો

વીરાજદેવ—મીઠપુર પાટણનો રાજા જામઓદાજીનો મામે.

સાંગલસિંહ—પાટણથી વીશકોશપર આવેલા સાંગલપુરનો રાજા.

હાકમસિંહ—સાંગલસિંહનો કુંવર સતી હોથલનો ભાઈ.

અજમલ—કચ્છમાં કંથકોટનો રાજા ઓદાજીનો સસરા.

કલુખાન—અહમદનગર (અમદાવાદ)ના બાબણીયાશાહનો સરદાર.

જયરાજ—જયપુરનો રાજા.

વિંજયસિંહ—તેનો નાનો ભાઈ.

ટાચકો—જામહોથીજીનો નીચ હજુરી.

બોબો—જામહોથીજીનો નીમકહલાલ ખારોટ.

કાલુખાં—જામ હોથીજીનો નીચ જમાદાર.

શ્રી પાત્રો.

હોથલ પદમણી—ગમઓઢાજીની ધર્મપત્ની દેવાંગના અવતાર
રંભા

ઉશ્વરી } ઠંડતી અપ્સરાઓ.

મેનકા

સત્યવતી—સાંગસિંહની રાણી, સતી હોથલની માતા.

હાંસીરાણી—ગમહોથીજીની રાણી.

હન્ધાકુંવર—ગમઓઢાજીની ધર્મપત્ની, રાગ અજમલની કુંવરી.

હીરાકુંવર—હાકમસિંહની ધર્મપત્ની વીરાજદેવની કુંવરી.

વાસના—વીરાજદેવની રાણી હીરાકુંવરની માતા.

ચંદા } જયરાજની કુંવરી જ્ઞેસલ કુમારની પત્ની.

વૃંદા } વિજયસિંહની કુંવરી જયરા કુમારની પત્ની.

દળી—દન્ધાકુંવરનો સખી દાયકાની પ્રપંચી સ્ત્રી.

શિવાય ત્રીદેવ, સુર્ય, દેવસભા, દરબાર, વારાંગનાઓ દાસદા-
સીઓ, સાધુ, અન્નશો વિગેરે વિગેરે.

શ્રી ગણેશાયનમઃ

શ્રી સતી ભક્ત

હોથલ પદમણી નાટકનાં ગાયનો

અંક ૧ લો.

અસરાઓ—

મંગલાચરણ.

રસીક રામ કૃષ્ણ ગોવિંદ ગીરધારી,
લીલા વિસ્તરિ ઘટઘટ બહુ નામી ભારી
સુખકારી દુઃખહરી, ખ્યારી, સારી, ન્યારી...રસીક.
જે જહાનમાં સુકામ કરતા
પ્રેમથી તમારું ધ્યાન ધરતા,
સત્યધામ સુખ ઠામ ઠરતા;
સેવક ભાણુ ચહે કડ્યાણુ, દુનિયા સઘળી દેજો તારી,
અર્જ ખ્યારી સ્ત્રીકારી, શ્રીધારી.....રસીક.

હોથલપદમણી—

૨

તનમાં મનમાં ધુન તારી લાગી સારી હાં,
ધીંગા ધણી શ્રીધારી સુંદર.....તનમાં
સતી અને સતીયા થઇ નારી નર,
પ્રભુ તુજ સેવા પામે સુખકર.
દિન દાસી તણી બાણી આ.....મીઠી વાણી.
આશા પુરી કરજો ખ્યારી હાં.....તનમાં.

હોથસ—

૩

નથી અમર કંઈ નાથ અંતમાં પ્રલય સાથ સહિ મળવાનું
 લુણ પાણીમાં ગળે તેમ સૌ સત્ય તત્વમાં ભળવાનું
 વ્રણ કાળ જગ મીથ્યા તોયે ભ્રમ ન દુર કોઈ કરવાનું,
 લાલચમાં લપટાઈ જવને.....લાખ ચોરાશી ફરવાનું
 સાધન ભક્તિ નાવ ભલું છે સંસ્કૃતી સાગર તરવાનું...ટેક

અસરાઓ—

૪

શ્રીકમળા વર સાથે વરીએ, તનમનધન સહિ અર્પણ કરીએ
 રસના દીધી ગુણ ગ.વા, ચરણો તીરથમાં બવા,
 હાથ શુભ દાનો કરવા, આંખ દર્શનથી ઠરવા
 એ બાણી શાણી જનમ સફલ કરીએ,
 બહેલાં જનમ સફલ કરીએ,.....શ્રી

સાંગલસિહ-સત્યવતી

હાકમસિંહ-જીવાનસિંહ

બોરાવરસિહ-હોથસ

૫

દેવના દેવ મહાદેવ ઉમીયા વરા,
 શરણમાં શંકરા, રાખજો ઇશ્વરા.
 દેવી હોથલ મળી, શુદ્ધ સેવા ફળી,
 ઊ સદા સુખકર, પરમેશ્વરા.

હાંસીરાણી—

૬

આજ મારા દીલમાં થાયે કાંઈ કાંઈ,
 અલખેલા ઓઢાને બેતાં લોલાઈ..... આજ
 મીઠી મુરત રહી આંખમાં સમાઈ.
 પ્રીતીનું પાન કરી લેખું, સવાઈ.....આજ

હાંસીરાણી—

૭

પ્રેમની પ્યારી હું દાસી હુલાસી, ને આજ કરી જયો
ઓઢા ઉઢાસી,

હાં હાં હાં હાં.....થઈ મુજ હાંસી

હજી માને તો, બનીશ દાસી,

નહિં તો કઢાવું કાં અપાવું ફાંશી.

હાં હાં હાં તો હું સાચીજ હાંસી.....

૫૪૭૫૬૭૮૯૦—સખીઓ ૮

સરખી સઘયર મળી ગીત ફૂડાં ગાઇએ,

આવો લગનનો લહાવ લેવા લેવા. (૪)

આપણી બાઈના સ્વામી ઓઢાજી,

ફાળા કામદેવના જેવા જેવા. (૪)

મંડપમાં મન ભાવે તેવી,

લાગશે બહુ ધામ ધુમ થાવા થાવા. (૪)

લચપચતી લાપસી જોતાં જાનઈયા,

માંડશે ઉતાવળા ખુબ ખાવા ખાવા. (૪)

ટાયકા સાથે પરણે ટપી બાઈ,

બોલોને બાઈ સહુ ઠીક વાહવા વાહવા. (૪)

સૌઓ—

૯

ઝગરે મગીયાના જામા સીવડાવો.

લીલા ગજના વાઘા;

વાઘા વારીવારી પહેરે ટાયકા ભાઈ. (૨)

માતાના મન મોશે,

માતા મથુરી બાઈ આણી કોરે જોશે;

પેલી કોરે જોશે લળી લળી માં સામું જોશે,

હોથલ-હાકમસિંહ— ૧૦

હાકમ વીરા હરણાં નવ મારીએ રે
જગના સઉ જીવો પોતા સમ ધારીએ રે.
જે કાયાના પોષણ કારણ, જીવ અનેક સંહારે રે.....જી
તે કાયા તો પડશે પલમાં, ખાપ પુન્ય સંગ ચાલે રે...જી
હોથલ દેવી સમજણ એવી, જે જન મનમાં ધારે રે...જી
ભાણ ઉદય સુંદર મુખ થાતાં જય પામે સંસારે

હીરાકુંવર— ૧૧

મુને અપરાધ વિણ ના માર નાની બાળ હું
જગ કરનારનો ડર ધાર નિરાધાર હું
પુછશે સાહેબને દરબાર
જમનો જખરો પડશે માર એ વિચાર તું...ટેક૦
ખંઠગી માટે દીધો અવતાર
એ માલિકનો ઉપકાર ના વિસાર તું.....ટેક૦

હાકમસિંહ-હીરાકુંવર— ૧૨

પ્યારી કહીને બોલાવો મને પ્રેમથી રે
અચાનક આવી રાજવી આંહી
લીધી બચાવી મુને રંગ છે રે.....
સુધડ નાર દિલમાં ધાર ધિરજ સઉ સાફ થાશે
પ્રીતમ પ્યાર જોઈ આધાર દાસી દિલના દુઃખ જશે
દો કોલ સુસટ પ્યાર લ્યો અલખેલી બાળા
પ્યારી તારી પ્રીતી સાચી બાહવા રંગ છે...સુધડ૦

ઓહાજી-હંચાકુંવર— ૧૩

મારા મોહન મુકી દો છોડો જાવા દો નહી બોલું

પ્રિયા પરાણે લુંઘપટ ખેલું
 દહેરી લાલા આજ લાજ નહિ છોડું
 સલુણી નીર તીર તરસ્યા નહિ રહેવાય
 સલુણા તીર તણ નીર નહિ લાગી બાય
 ધિર ધરો મારા ભગવાન

મધુરી બા રાખી માડું માન
 પા તું મુખે મીઠે મુખે પ્રીતી રસપાન

આઢોળ-હાંસીરાણી — ૧૪

મુને લગની આઢા તારી લાગી તુને જોતાં પ્રીતી ઉર જાગી
 મુકી દે લવારી દુરાચારી નારી (૨).....લગની

રાણી કસ્તુરી ગણી પરણ્યો મારો ભ્રાત
 પણ દુરગંધી ડુંગળી નિવડી તું કમળત

સુગંધ કે દુરગંધને શું જાણે તું બાળ
 મુલાખ વેલી ગુણ ભરી લે તું લીજત લાલ
 દુર થા તું અવિચારી ધીક ધીક વ્યભિચારી

આપે તું ધીકાર પણ આવે મુને પ્યાર...લગની

હોધીજ, હાંસી, આઢોળ—૧૫

ધીક ધીક દુરાચારી ભાઈ તુંને
 વિણ અપરાધે તજો ભાઈ મુને

કુર નારી છે આ ભારી

બા બા મુકી દે લવારી ખુમારીને.....ધીક

ભામનીને રે ભરોંસે કંઈક ભુલે કંઈક ડુલે
 હુઆ તમે...કહીએ અમે...છો લાખ વાર
 જુઠાને ઠાણ માને પસ્તાશો...કાચા કાને

ચુપ થાને દુર જાને...તે' ભમાબ્યા ભલાને...ધીક

વાયદો, ભોજો—

૧૬

ઘડું તારો ઘાટ લોજા ભાટ હવે દોસ્તી ગઈ,

તારે ને મારે દોસ્તી ગઈ...(૨).

ઠરી ઘોળે દી લુટ,

થાવી છે માથાકુટ,

ખતા ખાશે અખુટ,

ભલેને માથું કુટ.

ઝટ ચુકાવી દે વાયદો,

દબાવે નહિ કાઢીશ તું ફાયદો

જા જા જડશે જોડા,

ચુપ કર તું ગોડા

પુરા ચુકાવું કળાલા ઠગારા ધુતારા,

વળી તે માથે લહું બ્યાજ.....

ઓટો, ઇચ્છા, દાસ વર્ગ— ૧૭

સુંદર દરશન કરવાને તત્તપી રહે શું મળવાને...

જન મન આનંદ ભરવાને બહેલા આવજો....

બહાલા ઓઢાળ રાજ બહેલા આવજો...

કરવા રૂપાળાં કાજ બહેલા આવજો...

રામ ભરૂસો રાખો સરવે કારજ કારજ સરવાને...

પ્રણામ છે પ્રેમી જન કહીએ ધીરજ ધરવાને...

જન મન આનંદ ભરવાને બહેલા આવજો...

અંક પહેલો સમાપ્ત. રખડો.

અંક ૨ જે

હાકમસિંહ, હીરાકુંવર— ૧૮

લગાડી મોહની ભારી, બનાવી પ્રેમથી ખ્યારી.
 રસીલી આંખ આ તારી, ઇસારે મોહ કરનારી,
 દીએ તું દોષ કાં ખાલી, મોહના મંત્ર ભણુનારી,
 કટારી પ્રેમની મારી, કડું ફરીઆદ પોકારી,
 ચતુરાં ચુપ કર બહાલી, બંને ઘાયલ થયાં ભારી,
 રૂઆવો ઘા તમે નારી, લગાડી રામરસ ખ્યારો...લગાડી.
 વીરાળદેવ, વાસના,

ઓઢેંજી, ઇચ્છાકુંવર— ૧૯

રંગ રૂપમાં રંભા જેવી દીલમાં કઠણ અપાર,
 કામની સત કોટી ધી:કાર કામની સત કોટી ધી:કાર.
 ગરમ પાણીથી ઘર નહિ બળશે, વડીલ તબ્બે તકરાર....
વીનવીએ વડીલ તબ્બે તકરાર.....
 મીઠું બોલી ખાશે ફેલી આવા જન વાચાળ.....
જગતમાં આવા જન વાચાળ
 બસ કર તારી બધ લવારી શું સમજે તું સાર.....
ધરમને શું સમજે તું સાર.....રંગ.
 જે બકરી જાતીમાં બેઢએ તે સિંહને દરબાર.....
પ્રભુ ડર ધારી પતિવૃત પાળી, સફળ કરે સંસાર...
નાર એ નર ધરનો શણગાર.....રંગ.

દરબારી વારાંગનાઓ— ૨૦

રાજા હાકમસિંહ રાજ કરો કોટી વર્ષ

પામે પ્રભ જન પુણું હર્ષ.....

હો વિજય સદા વિજય.....રાજ

દેવ દરબાર સમ, આઠે જામ ધામધુમ.

થા...યે. ગા...યે, પ્રે...મે, ખ્યારા...જન હરધમ...રાજ૦

ધીકટ ધીકટ ધુમી કીટ ધીતા કીટ

કીટી તક દીધી ગીન ધાધા.....(૩).....રાજ૦

ઓઢોશ, ઇચ્છાકુંવર— ૨૧

વિભુ વિભુ સુખે તમને સમર મહિ.

વિજય અપાવો બહાલા, થાઉં સુભાગી દાસી,

સુખ ભંડાર, તું સતી નાર, સુરવીર હું,

કર કાંઈ શ્રીકર નહિ.... ... ટેક૦

તન મન ધને, પ્રીય ધર્મ જેને,

સત્ય દેવ કરે સહાય સદા તેને,

પ્રીતમ પધારો આજ, કરો ધર્મનું કાજ

જપી નાથ નામ સુખે રહીશ અહીં....ટેક૦

પ્રભુ ભજતાં જોખન ગયું ધન ગયું દેતાં દાન.

પ્રાણ ગયા સમરાંગણે, ત્રણે ગયાં ન જાણુ...ટેક૦

ઓઢો, હોથલ (એકલમલ)—૨૨

વાહ વાહ પ્રેમી પુરા બળવાન છે,

જેવા જેવા સુભાગી જીવાન છે;

અરે હાં.....બધી દુનિયામાં દીકા

એકલમલના સાચા.....

ઓઢો મિત્ર સુબાણુ.....

સંમતને રંગે શોભાવજે....

થેરો આ ચમકે છે, દીલ જોઈ દમકે છે,
વાર વાર પ્યારથી.

ગોરા ગાલો ને આંખો, અણ્ણીયારી, તમારી,
અપાર...સાર...નવા...પુરુષ અવતાર છો...વાહ૦
અરે હાં.....

સંગતને રંગે શોભાવજો...મહેરખાન,
પ્રીતીને પુરી નીભાવજો.....વાહરે વાહ૦
સુખભાણુ છો, પ્રેમ ખાણુ છો,
ચાલો ચાલો દોસ્ત મળી કરીએ સફળ કામ...વાહ૦

ધન્ધાકુંવર—

૨૩

પ્રાણુ થકી તુજ પ્યારીરે ઓઢા તેં શું વિસારીરે.
દઈ દીલાસો ભારીરે ભ્રમર ગયો કઈ વાહીરે.....
હું કમળના પ્રીત પરાગને મેલી,
લોળા ચમરા અવર ગમી રસ વેલી,
જો કરે કીરતાર રે....મુને...પાંખથી ઉડનાર રે
તો વેગે ગોતી લેટ લહું તારી.....ટેક૦

ધન્ધાકુંવર—

૨૪

પ્રાણુ પ્યારા તારા નામની જપું માળા (૨)
હૃદય મંદીર રાખી મુર્તી રસીલી ંહાલા.....પ્રાણુ૦
નહોતું જાણ્યું મેં નાથ રહેશો તમે ન્યારા,
છોડી અકેલી દીન દારા
રામ એક આધારે હવે તો મારા.....પ્રાણુ૦

ઓઢાજી, હોથલ—

૨૫

આવો આવો શ્યામ સુંદર, આજ થયા સ્વામી મારા,

પુણું પુણું પાય ચતુર, આપના સુભાગી ખ્યારા,
 પદ્મણી પ્રેમના ખ્યાલા, પીડે રહી સંગ તારા,
 ધન ધન ભાગ્ય મારાં, પામ્યો દીલદાર દારા,
 લગન કરી રૂપાળાં લગન લગાડી લાલા,
 મગન બનાવી બહાલા, નહિ કદી રહેશે ન્યારા...આજ્ઞ
 જે આપણા જેવાં બને, પ્રેમી નર ને નાર,
 રામ દયા રાખે સદા, સુખ પામે સંસાર.....ટેક૦

હાથીજી, હાંસી, વાસના, ટળી—૨૬

આ અમૃતવેલી મેલી, નહિ ચાહું તું વિષ વેલી,
 મેં ભોળે ભુલ કરેલી રસ વીણ તુજને ચાહેલી,
 આવી મળી રસની રેલી, હવે કેમ દઉં હડસેલી,
 પરનારી સાથે પ્રીતી, એ છોડો છોક અનીતી
 કીધે અમૃત નહિ વિષ થાયે જા રાજન મેલી ધુતી.
 રાજન આ દીલ હવેલી, રંગે રમશે સુખ કેલી,
 શું જાણે ખાખર ખીસખોલી, સાકરના રસને ઘેલી.
 અંક પીળે સમાપ્ત. ટળેલો.

અંક ત્રીજો.

હાથલ—

૨૭

કેવો કઠણ કળીકાળ, મરજી મુજબ સહુ ચાલે,
 નહિ ધર્મની દરકાર વૈભવ ખોટા મહાલે,
 જોગી જનો ધનધામ સંભાળે, પતિવૃત નારી કોઈ કોઈ પાલે,
 વિધવાઓ ભારે શણગાર સુંદર ધારે.....
નર વાનર રોજ રગાડે—ટેક૦

પાપ કરે અવતાર બગાડે શોક વિયોગ સહે સંસારે,
કૌતક ભારે જોઈ ત્રાસ બહુ મન મારે.

.....ત્રીકમ છું શરણે તારેરે—ટેક૦

(આકાશ વાણી) ૨૮

સાખી-દેવી મુજ દરશન થશે, હરણુ તીમીર સસાર,
તુજ મનની ઇચ્છા બધી સફળ થશે તે વાર.

ઓઢો, હોથલ— ૨૯

છોડી દીલ મમતા, ઓઢા કરીએ ભજન,
સમતા રાખી પહોંચશું, આપણુ અસલ વતન (૩)—ટેક૦
બ્રહ્મ સુરજથી જીવ કીરણ સઉ, લાખ ચોરાશી ઘટ વસીયા.
રસીયા ફસીયા લાલચે, ખોટાં કરે રે ચમન (૩)—ટેક૦
ખડમાકડી ત્રણ બદલાવે તેમ દેહ કરણી સમ ધરતા,
ડરતા ફરતા કાળથી જીઠાં કરે રે જતન (૩) ટેક
હોથલ હરિના દાસ તણી હું દાસ ભની કહું વિનતી
ભક્તિ કરતાં ભાવથી ભેટે ભાણુ જીવન
વાહવા પામ્યો દરશન ભાવે હરિ દરશન.....ટેક

ઓઢો-હોથલ-ઇચ્છા— ૩૦

ચાલો ચાલો પીયુજ જમો પ્રીત પકવાન
આજ ભેટયા ઝમો રંકને ભગવાન
દીએ સોનાનાં દાન તેને મળે સ્વર્ગ માન
ધરે ભક્તિમાં ધ્યાન મળે ત્રીભુવનમાં માન
સર્વ વાતે પુરા સ્વામી અમારા
આનંદ પામું છું સંગે તમારા
પ્રીતનાં કરીને પાન.....
સદા રહો ગુલતાન.....

ચંદા, વૃંદા, સખીઓ— ૩૧

સાહેબાજીરે આઠ્યા સખી આજ મારા બાગમાં

.....લીલા લવીંગડા વાવશુંજીરે.....ટેકબ

વાવશુંજીરે વાડીના વડ હેઠરે

.....લીલા લવીંગડા વાવશુંજીરે.....ટેકબ

ઉતારા દેશું ચોરડાજીરે દાતણ દેશું દાડમી જીરે

સોના રૂપાની કુડીયુંજીરે નીર ભરી નહાવા આપશુંરે ..ટેક.

ઘેવરીઓ કંસાર ભાણે ભરીને પ્રીતમને પ્રેમ જમાડશુંજીરે

પચાસ પાન સોપારી ધરીને મુખવાસ એલચી આપશુંજીરે.

હેમના પલંગે હેડે દબાવીને પ્રીતમને પોઢવા આપશુંજીરે

રાત અજવાળી રૂડી પુતમની રસીયાને રંગે રીઝાવશુંજીરે

જેસલ, ચંદા, જખરો, વૃંદા— ૩૨

આજ વાંધો પતાવો ચતુર બહાલા

ત્યારે તમથી અમે બોલશું લાલા

નર નારમાં કોણ શ્રેષ્ઠ છે,

ઘર કાર્યમાં નાર શ્રેષ્ઠ છે,

જગ બહેવારમાં નર શ્રેષ્ઠ છે,

એતે સરખે સરખાં થયાં એમાં ઉત્તમ કોણ ગણાય

એક વાતે નાર શ્રેષ્ઠ જેથી રતન પુરૂષ થાય

અરે 'વાહવાજી વાહવાજી સાહેબા સહુજાજી

સમજો છો સર્વે પુરા છો સુખણ.....

(હજી બોલો કંઈ બોલો).

શું નહિ અબલા કરી શકે શું ન સમુદ્ર સમાય

શું નહિ અગ્નિમાં બળે શું ન કાલ જગ ખાય

સુત નવ અબલા કરી શકે મન ન સમુદ્ર સમાય

કીર્તી ન અગ્નિમાં બળે ધર્મ કાલ નવ ખાય

હવે વાંધો પતાવી લીધાં છે મનાવી
પ્રીતીમાં ફસાઈ કરો પ્રીત પાન

ચંદા, વૃંદા, હોથલ, ધન્ધા — ૩૩

સામુજી પગ સેવા કરશું લેવા સુંદર મેવા
લેવા સુંદર મેવા હરધમ દીલમાં રાજી રહેવા
દેવી દુનિયામાં છે આવ્યાં દિન જન તારી દેવા
આપ કુંવર છે નાથ અમારા ઈંદ્રાણી વર જેવા..
અમૃત જેવા ખોલો લાગે સુશુતા કાને એવા
રામ દયાથી પુત્ર પ્રેમદા મલશે મોંઘા મેવા.....

જેસર, ચંદા, જખરો, વૃંદા — ૩૪

સાહેબાજી રે રૂડા ઉતારા આપો,
પંખી અમે પરદેશનાં જીરે.....
આવીયાં જીરે આખવા પ્રેમની શાખો
આજે તમારા દેશમાં જીરે.....
આ લવ રસ લર ફલને પામી
લવ લવ લેવા આવશું જીરે
દેશ અમારો રસલર આખો રસના ખ્યાલા પાશું જીરે
રશીયા રાજી થાશું જીરે ગુણ પ્રભુના ગાશું જીરે... સાં

હોથીજી —

૩૫

રાણી તેં લજવી આખર જાતી નારીને
જાણી મેં ધરમી પ્રથમ તું ધુતારીને
એક નારી એવી થાય જગતને તારી જાય
એક નારી બતાવે નરક બારીને
હજારો ધીકાર તારા જેવી એવી નારી નેટ...
બુલમાં મને લમાવ્યો ભાઈ બોલોને તબાવ્યો

વિના વાંકે ગયો ધરમી દુભાઈને
હવે હરિ મેલાવે તો મળું ખ્યારા લાઈને

વિશાળદેવ, વાસના— ૩૬

મુને તપતીને તાવી છાના છાના આવી
ભુલાવી બનાવી સતાવી તમે.....

શુદ્ધ સોનું સોનાર ભલે તાવે લાખ વાર
તોય ચોખું તે ચોખું દુનિયાને ગમે...

જેની પતિવૃતા નાર તેનો ધન્ય અવતાર
તારા જેવી ધર લક્ષ્મી દુનિયાને ગમે

જેસલ, ચંદા, જખરો, વૃંદા—૩૮

રાજ રહીએ સંગતમાં રે, રસીયા રાજકુમાર છે
અખળાના આધાર છે હૈયા કેરા હાર છે

કામણ કીધાં લુંટી લીધાં દીલ હવે દીલદાર છે
શીર તણા સરદાર છે, ભાવદયા ભંડાર છે...અખ૦

ચાતુર ચંદા, મનહર વૃંદા નાનુકે નમણું નાર છે

સુંદરી સુખના સાર છે પ્રીતી પાલણુહાર છે....અખ૦

હોથલ દેવી પધારશે આજ પોંખવા કાજ

મોઢે માગ્યું પામશું રામ દયા સુખ સંજ...ચાતુર૦

સર્વે પાત્રો— ૩૮

જય જય હોથલ દેવી સાચાં સુંદર સતી મણી

સદ્ગીમાં વિસ્તારી પ્રેમે કીરતી ઘણી.....જય૦

ધારી દ્રઢ ભક્તિ દીધા તારી બહુ જન આવી ધરણી

સુખ ભાણ ઉદય થયો પ્રભુ કૃપાથી પદમણી...જય૦

શાન્તિ:

શાન્તિ:

શાન્તિ:

જાહેર ખખર.

અમારી કંપનીના નીચલા નાટકોનાં ગાયનોની ચોપડીઝે
જ્યાં અમારો મુકામ હશે ત્યાંથી નીચલી કિંમતે ગ્રંથકોષ
મંગાવ્યાથી મળશે.

ચોપડીનું નામ.

કિંમત.

ખિલ્લમંગળ ઉર્ફે સુરદાસ.....	૦—૨—૦
શ્રી ભક્તિવિજય	૦—૨—૦
સુરેખા હરણુ	૦—૨—૦
નાગર ભક્ત.....	૦—૨—૦
નીલમ માણેક.....	૦—૨—૦
મનહર-મેના	૦—૨—૦
યોગકન્યા	૦—૨—૦
મહાશ્વેતા-કાદમ્બરી.....	૦—૨—૦
રજની-ચંદ્ર	૦—૨—૦
જેહરે શમશીર.....	૦—૨—૦
શ્રી જયમતી.....	૦—૨—૦
માતૃપીતૃ ભક્ત પુંડરીક.....	૦—૨—૦
ઉર્વશી-પુરુષ.....	૦—૨—૦
હોથલ પદમણી	૦—૨—૦
જેસલતોરવ.....	૦—૨—૦
બીરખલ બાદશાહ.....	૦—૨—૦
ચંદ્ર પ્રભા	૦—૨—૦
પ્રવીણસાગર.....	૦—૨—૦
કનક-કેશરી.....	૦—૨—૦
પીપાભગત	૦—૨—૦
રાજલીલા	૦—૨—૦

